

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 43 (1540)

2017. gada 31. oktobrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 43. nedēļā Latvijā

2017. gada 43. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 68 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Kopš monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) gripas klīniskie gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	42. ned.	43. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1091,0	1349,2	1179,9	1003,1	-15,0
	0-4	5798,9	6345,8	6496,4	5630,0	-13,3
	5-14	3148,5	3622,8	3179,4	2587,4	-18,6
	15-64	774,6	955,3	713,0	588,1	-17,5
	65 un >	156,2	198,8	124,4	157,0	26,2
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	21,6	15,1	12,6	19,2	52,2
	0-4	73,4	52,9	0,0	16,8	100,0
	5-14	64,8	0,0	35,5	64,9	82,7
	15-64	15,5	17,2	12,4	19,3	54,8
	65 un >	11,2	4,8	4,8	5,1	5,8

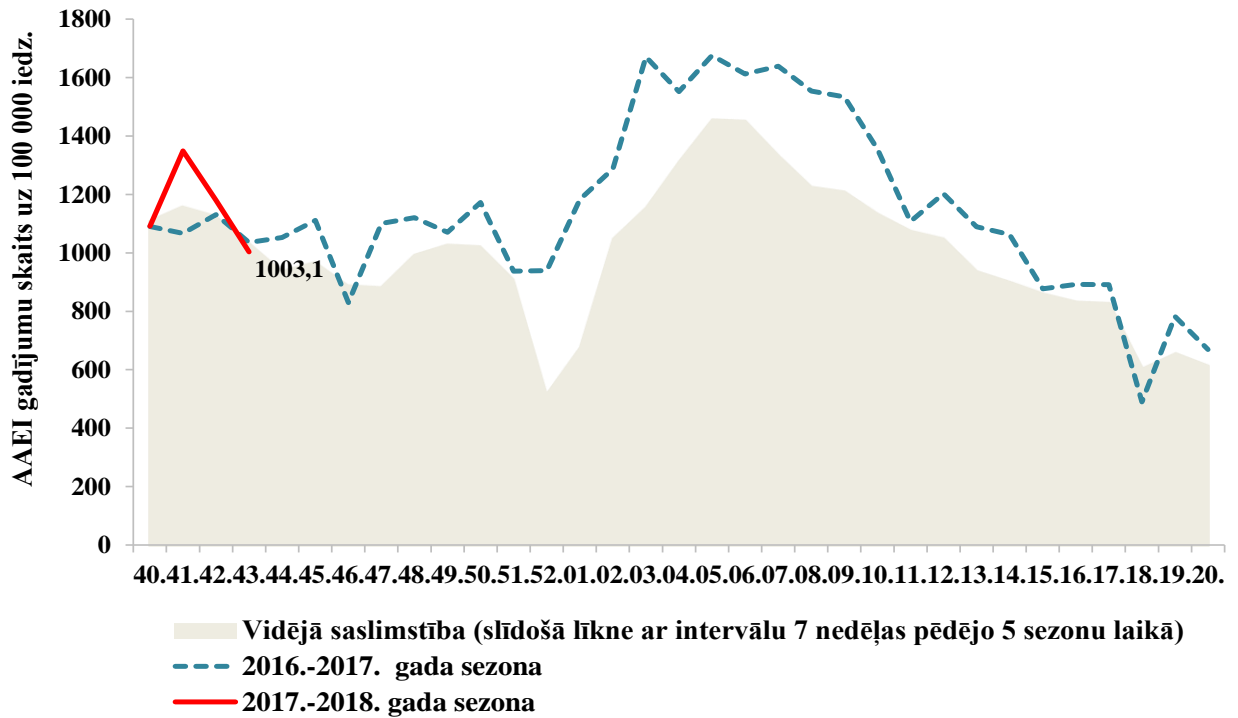
Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 43. nedēļā, salīdzinot ar 42. nedēļu, samazinājusies par 15,0% un bija vidēji 1003,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem (42. nedēļā – 1179,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 43. nedēļā palielinājusies par 52,2%, vidēji reģistrēti 19,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

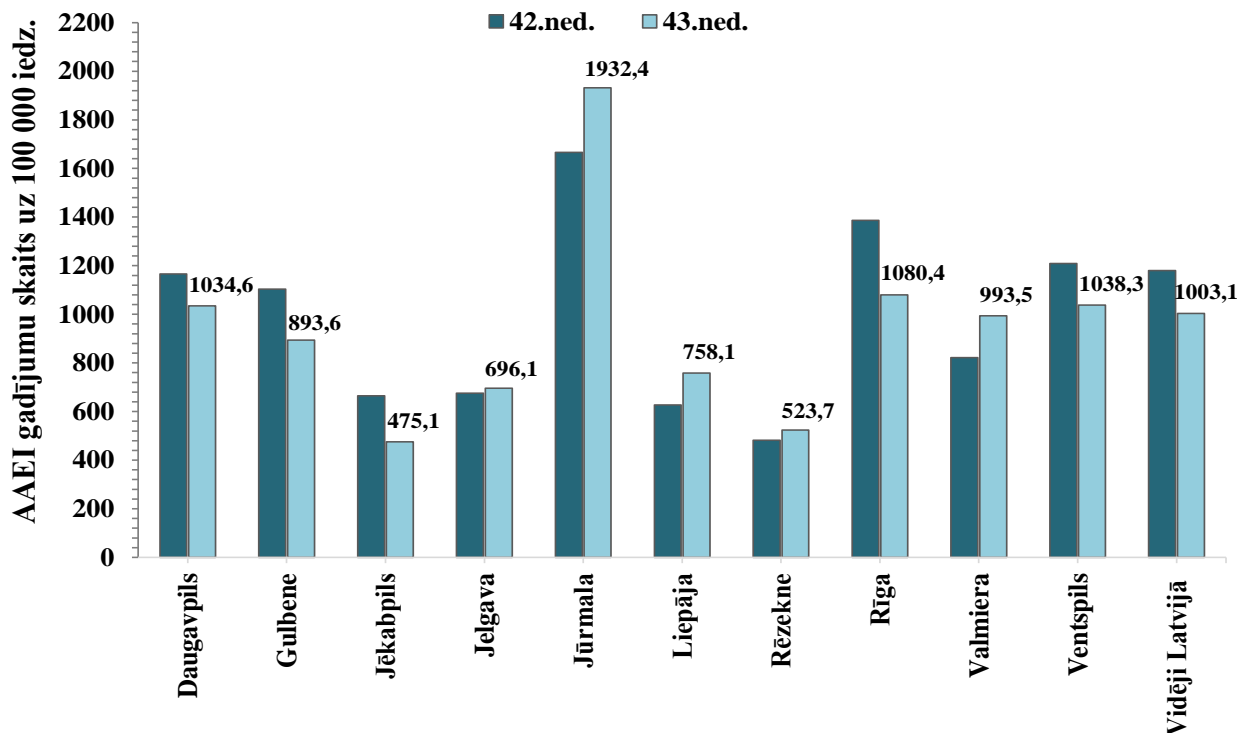
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2017.—2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos 2017. gada 43. nedēļā bijusi nedaudz zemāka nekā iepriekšējā 2016.—2017. gada sezonā un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

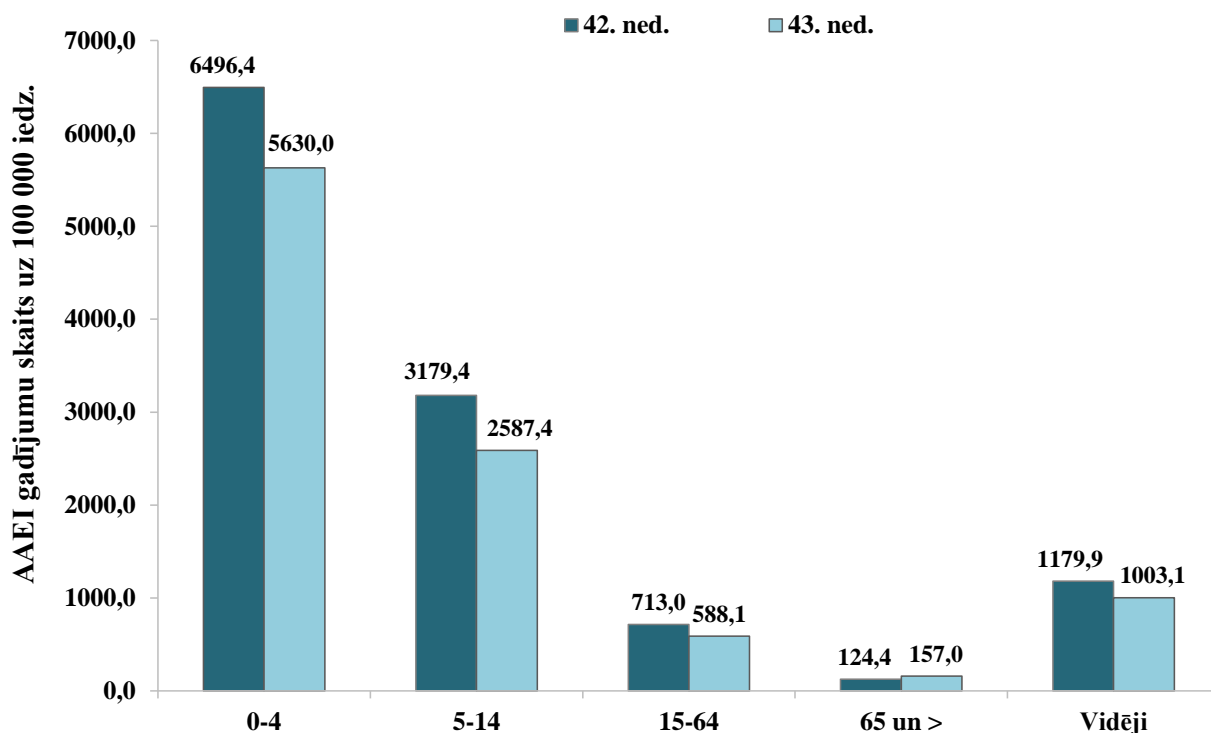
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 43. nedēļā tika reģistrēta četrās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Jūrmalā, Rīgā, Ventspilī un Daugavpilī. Viszemākā saslimstība reģistrēta Jēkabpilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 43. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5630,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 43. nedēļā salīdzinājumā ar 42. nedēļu pieaugušajiem vecuma grupā no 65 gadiem palielinājusies par 26,2%, pārējās vecuma grupās saslimstības rādītāji samazinājās.

Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

2017.–2018. gada sezonas gripas monitoringā piedalās vienpadsmit slimnīcas – pa vienai katrā monitoringā iekļautajā teritorijā un divas slimnīcas Rīgā. Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos kopš monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) slimnīcas nav ziņojušas.

2017. gada 38. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionārā „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) bija hospitalizēts pacients, kuram apstiprināta *B tipa* gripa. Šis gripas gadījums bija saistīts ar cita pacienta ceļojuma vēsturi.

Vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums

2017. gada 43. nedēļā vispārējās izglītības iestādēs bija brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	90,3	88,9	89,6	89,3	96,4	91,8	91,6	ND	93,8	92,2	91,7
41.	91,5	87,0	93,9	91,6	91,5	92,3	94,4	ND	86,3	93,1	92,1
42.	91,2	92,0	92,9	90,7	90,1	87,1	95,2	ND	87,6	92,9	91,5
43.	Rudens brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 43. nedēļā vidēji bijis 67,2%, kas par 7,6% mazāk nekā iepriekšējā nedēļā. Zemākā pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētība (54,8%) un vislielākais apmeklējuma samazinājums (par 19,4%) bija reģistrēts Gulbenē.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	65,2	79,8	75,2	77,1	69,2	76,3	64,0	ND	76,8	73,9	71,7
41.	65,5	83,1	76,6	79,5	70,4	74,2	68,0	ND	68,8	73,1	71,8
42.	69,4	74,2	72,8	80,8	76,6	77,7	71,6	ND	80,4	76,0	74,8
43.	63,2	54,8	65,9	66,8	76,2	74,2	62,4	70,1	74,6	62,8	67,2
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	-6,2	-19,4	-6,9	-14,0	-0,4	-3,5	-9,2	-	-5,8	-13,2	-7,6

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2017. gada 43. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā tika izmeklēti 63 klīniskie paraugi respiratoro vīrusu izraisīto infekciju diagnostikai. Gripas vīrusi netika noteikti. Visvairāk noteikti adenovīrusi (13), rinovīrusi (9) un paragripas I tipa vīrusi (8). Noteikti arī citi elpceļu infekciju izraisītāji – respiratori sincitiālie vīrusi (2), bokavīruss (1) un enterovīruss (1). Kopējais pozitīvo paraugu īpatsvars bija 54,0%.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneumovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		2	23	71,9	0,0	3,1
41.	59			6		1		3	4	12		5		4	35	59,3	0,0	5,1
42.	51			3				1	5	14		4		3	30	58,8	0,0	2,0
43.	63			8				2	13	9		1		1	34	54,0	0,0	3,2
Kopā	205	0	0	19	0	1	2	7	25	46	0	12	0	10	122	59,5	0,0	3,4

Secinājumi

2017. gada 43. nedēļā ambulatorajās monitoringa iestādēs vēršanās pēc palīdzības AA EI gadījumos bija nedaudz zemāka par iepriekšējo sezonu rādītājiem šajā laika periodā. Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

Kopš monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) līdz 43. nedēļai klīniski un laboratoriski gripas gadījumi netika reģistrēti. Arī par stacionāriem pacientiem gripas gadījumos slimnīcas kopš monitoringa sākuma nav ziņojušas.

2017. gada 38. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionārā „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) bija hospitalizēts pacients, kuram apstiprināta B tipa gripa. Šis gripas gadījums bija saistīts ar cita pacienta ceļojuma vēsturi.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2017. gada 42. nedēļā 40 Eiropas reģiona valstis ziņoja par gripas aktivitāti, no tām 39 valstis ziņoja par zemu gripas intensitāti un viena valsts (Malta) ziņoja par vidēju gripas intensitāti. Par sporādiskiem gripas gadījumiem ziņoja Lietuva, Zviedrija, Skotija, Anglija, Ziemeļu Īrija, Spānija, Vācija, Šveice, Nīderlande, Kosova, Slovākija, Malta, Armēnija un Azerbaidžāna. Par lokālo gripas izplatību ziņoja Norvēģija un Gruzija.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros 42. nedēļā izmeklēti 500 paraugi, no tiem 14 paraugos bija noteikti gripas vīrusi – deviņi *A tipa* (4 – *A/H3N2*, 2 – *A/H1N1pdm09* un 3 – netipēti) un pieci *B tipa* (4 – *B/Yamagata* līnijas un 1 – netipēts) gripas vīrusi.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	42. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa gripa</i>	9	64,3	22	59,5
<i>A(H1N1)pdm09</i>	2	33,3	4	33,3
<i>A(H3N2)</i>	4	66,7	8	66,7
A netipēts	3	-	10	-
<i>B tipa gripa</i>	5	35,7	15	40,5
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	-	-
<i>B/Yamagata</i> līnija	4	100	9	100
Nav noteikta līnija	1	-	6	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	14 / 500	2,8	37 / 1590	2,3

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla izmeklēti 8563 klīniskie paraugi, no tiem 79 paraugos noteikti gripas vīrusi – 52 *A tipa* (tajā skaitā 19 – *A/H3N2*, 1 – *A/H1N1pdm09* un 32 – netipēti) un 27 *B tipa* gripas vīrusi (nav zināma līnija).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	42. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa gripa</i>	52	65,8	231	71,5
<i>A(H1N1)pdm09</i>	1	5,0	14	13,5
<i>A(H3N2)</i>	19	95,0	90	86,5
A netipēts	32	-	127	-
<i>B tipa gripa</i>	27	34,2	92	28,5
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	-	-
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	4	100
Nav noteikta līnija	27	-	88	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	79 / 8563	-	323 / 26553	-

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par SARI uzraudzību un stacionētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa

2017. gada 42. nedēļā no valstīm, kuras veic smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību, 10 valstis informēja par 624 gadījumiem. Nevienā no 139 laboratoriski izmeklētajiem gadījumiem gripas vīrusi netika noteikti. Kopš 2017. gada 40. nedēļas no 1838 SARI gadījumiem 444 tika izmeklēti un trijos paraugos noteikti gripas vīrusi (divi – *B tipa* un viens – *A tipa*).

Savukārt, desmit valstis, kuras apkopo informāciju par stacionētiem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, 42. nedēļā saņēma informācija no trim valstīm par 21 gadījumu: intensīvās terapijas nodaļās Lielbritānijā reģistrēti astoņi gadījumi, savukārt citās slimnīcu nodaļās reģistrēti 11 gripas gadījumi Īrijā un divi – Čehijas Republikā. No visiem reģistrētiem gadījumiem, 16 (76%) gadījumos noteikta *A tipa* gripa un piecos gadījumos (24%) *B tipa* gripa.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 16.10.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenajā zonā saglabājas zemā līmenī. Dienvidu puslodes mērenajā zonā un dažas Dienvidaustrumu un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos. Arī Centrālamerikas un Karību jūras reģiona dažas valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti. Pasaulē visbiežāk tika konstatēti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Dienvidamerikas mērenās joslas lielākajā daļā gripas un respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāte turpināja samazināties.
- Dienvidāfrikā bija novērojams gripas aktivitātes samazinājums. Visbiežāk tika noteikts *B tipa* gripas vīruss.
- Rietumāfrikā joprojām tika ziņots par gripas vīrusu noteikšanu, kur tika atklāti visi sezonālās gripas apakštipi.
- Ziemeļāfrikā tika noteikts neliels gripas vīrusu skaits.
- Okeānijā gripas vīrusu aktivitāte sāka samazināties. Dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*, kam sekoja *B tipa* gripas vīrusi.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un RSV aktivitāte kopumā bija zemā līmenī.
- Karību jūras reģionā un Centrālamerikas valstīs respiratoro slimību rādītāji un gripas aktivitāte kopumā joprojām bija zemā līmenī.
- Dienvidāzijas valstis, Indija un Butāna ziņoja par gripas aktivitātes līmeņa pazemināšanos. Visbiežāk tika noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss.
- Dienvidaustrumāzijas reģionā samazinājās gripas aktivitāte, tomēr Kambodžā gripas aktivitāte pieauga un Laosas Tautas Demokrātiskā Republikā gripas aktivitāte saglabājās augstā līmenī. Galvenokārt tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.
- Rietumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt Omānā, kur visbiežāk tika noteikti *A/H1N1pdm09* un *A/H3N2* gripas vīrusi. Pēdējo nedēļu laikā Bahreinā tika ziņots par gripas pozitīvo paraugu pieaugumu.
- Centrālāzijā nebija atjaunoti ziņojumi par gripas vīrusu konstatēšanu un elpceļu slimību rādītājiem.
- Austrumāzijā kopumā gripas aktivitāte joprojām bija reģistrēta zemā līmenī.
- Āzijas mērenā joslā un Kamerūnā tika ziņots par paaugstinātu gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāti. Austrumāfrikas Reinjonas salā gripas pozitīvo paraugu un gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāte strauji palielinājās, pārsvarā bija noteikts *B tipa* gripas vīruss.
- Eiropā gripas vīrusu aktivitāte bija zemā līmenī.

- Ziemeļamerikā pēdējo nedēļu laikā gripas vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Pārsvārā tika noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

FluNet ir apkopojis informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 13. oktobrī) no 85 valstīm, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2017. gada 18. septembra līdz 1. oktobrim). Šajā laika periodā PVO GISRS (*Global Influenza Surveillance and Response System*) laboratorijās bija testēti vairāk nekā 56528 paraugi. No tiem 3496 bija ar pozitīviem rezultātiem uz gripas vīrusiem, 2566 (73,4%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 930 (26,6%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 260 (15,1%) tipēti kā *A(H1N1)pdm09* un 1460 (84,9%) kā *A(H3N2)*. No testētajiem *B tipa* gripas vīrusiem 192 (81,0%) pieder *B-Yamagata* līnijai un 45 (19,0%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs* vīruss.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2017.–2018. gada AAEL un gripas monitoringa 43. nedēļā datus sniedza:

- 68 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 103980 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 35 vispārējās izglītības iestādes
- 39 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.